

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Čj. UOOU-04039/19-3

PŘÍKAZ

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“), jako příslušný správní orgán podle § 64 odst. 1 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a podle čl. 58 odst. 2 písm. i) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), vydává dne 10. prosince 2019 v souladu s § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, tento příkaz:

se sídlem

- I. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 62 odst. 1 písm. b) zákona č. 110/2019 Sb., neboť porušila některou ze základních zásad pro zpracování osobních údajů podle čl. 5 až 7 nařízení (EU) 2016/679, kterého se, jako správce osobních údajů svých členů, čekatelů na členství, zájemců o členství, příznivců a jiných oslovovaných osob podle čl. 4 bodu 7 nařízení (EU) 2016/679, dopustila tím, že od blíže nezjištěné doby nejméně do 29. května 2019 zpracovávala při uzavírání darovacích smluv s dárci též jejich telefonní číslo a email, když tyto údaje nebyly nezbytné pro uzavření příslušné smlouvy ani pro její plnění,

čímž porušila zásadu zpracování osobních údajů stanovenou v čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679, tedy zásadu, že osobní údaje musí být přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány („minimalizace údajů“),

- II. se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle § 62 odst. 1 písm. b) zákona č. 110/2019 Sb., neboť porušila některou ze základních zásad pro zpracování osobních údajů podle čl. 5 až 7 nařízení (EU) 2016/679, kterého se, jako správce osobních údajů svých členů, čekatelů na členství, zájemců o členství, příznivců a jiných oslovovaných osob podle čl. 4 bodu 7 nařízení (EU) 2016/679, dopustila tím, že od blíže nezjištěné doby nejméně do 29. května 2019 uchovávala osobní údaje v případě čekatelů na členství pět

let od rozhodnutí o nepřijetí za člena, a v případě zájemců o členství pět let od rozhodnutí o nepřijetí za čekatele, když tyto údaje není po rozhodnutí o nepřijetí čekatelů či zájemců důvodné nadále zpracovávat, a dále tím, že od blíže nezjištěné doby nejméně do 29. května 2019 uchovávala osobní údaje v případě dárců po dobu 2 let od uplynutí lhůty pro daňovou evidenci dle daňových předpisů, tedy lhůta stanovená právními předpisy byla nadbytečně prodloužena,

čímž porušila základní zásadu zpracování osobních údajů stanovenou v čl. 5 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2016/679, tedy zásadu, že osobní údaje musí být uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány („omezení uložení“),

- III. za což se jí podle § 35 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb. a v souladu s čl. 83 odst. 4/5 nařízení (EU) 2016/679, ukládá

pokuta ve výši 25.000 Kč
(slovy dvacet pět tisíc korun českých)

splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu bezhotovostním převodem na účet vedený u ČNB, č. ú. 19-5825001/0710, variabilní symbol IČO účastníka řízení, konstantní symbol 1148.

Odůvodnění

Podkladem pro vydání příkazu je protokol o kontrole čj. UOOU-01203/19-21 ze dne 5. června 2019 pořízený podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) a nařízení (EU) 2016/679 Úřadem a spisový materiál shromážděný v rámci kontroly vedené u politického hnutí [redacted] se sídlem [redacted] [redacted] (dále jen „účastník řízení“) od 6. března 2019 do 29. května 2019.

K aplikaci právních předpisů je nezbytné uvést, že dne 24. dubna 2019 nabyl účinnosti zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, který navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie, tj. nařízení (EU) 2016/679. Vzhledem ke skutečnosti, že během páchání protiprávního jednání účastníka řízení došlo ke změně právní úpravy, musel správní orgán s ohledem na trvajících charakter porušení specifikovaných ve výrocích tohoto příkazu posuzovat odpovědnost účastníka řízení za jeho protiprávní jednání dle právní úpravy účinné v době, kdy došlo k dokončení jednání. Je přitom zjevné, že toto jednání trvalo nejméně do 29. května 2019. Správní orgán tedy posuzoval jednání účastníka řízení podle zákona č. 110/2019 Sb.

Ze spisového materiálu vyplývá, že kontrola byla zahájena na základě kontrolního plánu Úřadu pro rok 2019. Předmětem kontroly bylo dodržování povinností při zpracování osobních údajů se zaměřením na členskou základnu, čekatele na členství, zájemce o členství, příznivce a jiné oslovované osoby (potenciální voliči) účastníka řízení.

Ze shromážděné dokumentace vyplývá, že účastník řízení v rámci své činnosti (činnost politické strany/hnutí) nakládá s osobními údaji a vede seznamy zájemců o členství, čekatelů

na členství, členů a dárců. Z předložených záznamů o činnostech zpracování vyplývá, že v rámci své činnosti zpracovává osobní údaje v rozsahu jméno, příjmení, trvalé bydliště, doručovací adresa, datum narození, e-mailová adresa, telefonní číslo, vzdělání a podpis (platí pro všechny shora uvedené skupiny). Z hlediska skupin zájemci o členství, čekatelů na členství a členů, účastník řízení dále zpracovává tzv. zvláštní kategorii osobních údajů ve smyslu čl. 9 nařízení EU 2016/679, a to v rozsahu údajů, které vypovídají o politických názorech subjektů. Počet subjektů údajů ke dni zahájení kontroly činil: členové ■■■■■, čekatelé ■■■■■ registrovaní (zájemci o členství) ■■■■■ a příznivci ■■■■■ osob. Osobní údaje jsou ukládány na cloudové úložiště, analogově do kartotéky v Parlamentu České republiky a v některých případech též analogově v rámci kartoték krajských či oblastních organizací účastníka řízení.

Za účelem zpracování osobních údajů účastník řízení uzavřel smlouvy o zpracování osobních údajů, a to celkem se ■■■■■ zpracovateli osobních údajů, kteří jsou uvedeni v záznamech o činnostech zpracování. Z doložených smluv vyplývá, že upravují práva a povinnosti smluvních stran v oblasti zpracování osobních údajů – vedení mzdové a personální agendy. Smluvně je dán rozsah osobních údajů, které jsou zpracovány (čl. II. bod 2.2) a též rozsah zpracování (čl. II. bod 2.4), smluvní strany vyloučily zapojení dalšího zpracovatele (čl. III. bod 3.2 a), dále též upravily zejm. povinnost technického zabezpečení zpracování (čl. III. bod 3.3 a), povinnost mlčenlivosti (čl. III. bod 3.3 e) a další povinnosti vyplývající z čl. 28 odst. 3 nařízení (EU) 2016/679, a to včetně povinnosti hlásit případné porušení zabezpečení ochrany osobních údajů.

Ze záznamů o činnostech zpracování pro jednotlivé skupiny subjektů údajů vyplývá, že osobní údaje jednotlivých skupin subjektů údajů (členové, čekatelé na členství, zájemci o členství a dárci) jsou zpracovávány na základě právního titulu dle č. 6 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2016/679 (souhlas) a na základě právního titulu dle čl. 6 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679 (splnění právní povinnosti). Účastník řízení se k tomuto dne 2. května 2019 vyjádřil tak, že v případě čekatelů na členství a zájemců o členství nejsou záznamy o činnostech zpracování přesné, neboť právním titulem u těchto skupin má být pouze udělený souhlas.

Z doložených „příhlášek člena – čekatele hnutí“ je patrný účel zpracování, kterým je registrace, vedení členské základny a vnitřní komunikace, včetně vedení účetnictví a personální a provozní agendy; stejná přihláška je využívána též pro zájemce o členství. Doložené přihlášky obsahují tyto osobní údaje: titul, jméno, příjmení, datum narození, profese, vzdělání, adresa trvalého bydliště/doručovací adresa, kraj, okres a kontaktní údaje v rozsahu telefonní číslo a e-mailová adresa. Takto shromážděným osobním údajům odpovídají též záznamy o činnostech zpracování. Co se týče skupiny subjektů údajů označené jako dárci, účastník řízení shromažďuje osobní údaje v rozsahu jméno, příjmení, trvalé bydliště, doručovací adresa, datum narození, e-mailová adresa, telefonní číslo, identifikační číslo a podpis.

Ze shromážděných podkladů dále vyplývá, že lhůta pro výmaz osobních údajů byla u členů stanovena na pět let od ukončení členství, v případě čekatelů na členství pět let od rozhodnutí o přijetí/nepřijetí za člena, v případě zájemců o členství pak pět let od rozhodnutí o přijetí/nepřijetí za čekatele, a v případě skupiny dárci na dva roky od uplynutí lhůty pro daňovou evidenci dle daňových předpisů, když v případě daru má obdarovaný povinnost

vydat potvrzení o přijetí daru, které se následně, při splnění všech náležitostí, stává daňovým dokladem.

K předmětu řízení lze konstatovat, že dle čl. 4 bodu 1 nařízení (EU) 2016/679 se osobním údajem rozumí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby. Informace, které zpracovává účastník řízení o svých členech, čekatelích na členství, zájemcích o členství a dárcích, jsou osobními údaji ve smyslu čl. 4 bod 1 nařízení (EU) 2016/679, neboť se jedná o informace o identifikovaných osobách.

Dle čl. 4 bodu 2 nařízení (EU) 2016/679 se zpracováním rozumí jakákoliv operace nebo soubor operací, které jsou prováděny s osobními údaji nebo soubory osobních údajů pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení. Účastník řízení v rámci své činnosti politické strany/hnutí, nepochybně zpracovává osobní údaje svých členů, čekatelů na členství, zájemců o členství i dárců, neboť je shromažďuje, uchovává a v případě potřeby dále používá. Současně je tedy v této souvislosti i správcem údajů výše uvedených subjektů ve smyslu čl. 4 bodu 7 nařízení (EU) 2016/679, neboť v rámci své činnosti určil účel a prostředky zpracování.

Zpracování osobních údajů musí být vždy v souladu se základními zásadami, které jsou zakotveny v čl. 5 nařízení (EU) 2016/679. Tyto zásady představují základní pravidla, od nichž se odvíjejí všechny procesy zpracování, a zároveň jsou též nejdůležitějšími principy, které správci určují, jak má s osobními údaji nakládat.

K výroku I. tohoto příkazu správní orgán uvádí, že jedna ze základních zásad pro zpracování osobních údajů je vyjádřena v čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679, podle kterého musí být osobní údaje přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány („minimalizace údajů“).

S ohledem na výše uvedenou zásadu je nezbytné nejprve definovat účel, pro který jsou osobní údaje účastníkem řízení zpracovávány. Účel zpracování osobních údajů členů, čekatelů na členství a zájemců o členství účastník řízení vymezuje zejména v „Příhlášce člena – čekatele hnutí“, jež je využívána též pro zájemce o členství, a jako účel zpracování vyjadřuje registraci, vedení členské základny a vnitřní komunikaci, včetně vedení účetnictví a personální a provozní agendy. U skupiny subjektů údajů dárci je pak účelem dostatečné určení fyzické osoby pro potřeby uzavření darovací smlouvy. V rámci tohoto účelu zpracování je pak rozsah osobních údajů účastníkovi řízení stanoven přímo § 3019 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a to „*zejména jméno, bydliště a datum narození, popřípadě identifikující údaj podle jiného právního předpisu. Identifikujícím údajem právnické osoby nebo podnikatele je identifikační číslo osoby, bylo-li jim přiděleno*“. K rozsahu osobních údajů nezbytných pro identifikovatelnost subjektu údajů pro účely smluvního vztahu, jakož i pro plnění dalších povinností vyplývajících z něj pro účastníka řízení, je dle správního orgánu zcela dostačující rozsah osobních údajů, které musí účastník řízení shromažďovat

v souvislosti s plněním zákonných požadavků dle zákona č. 89/2012 Sb. Kontaktní údaje v rozsahu telefonní číslo a e-mailová adresa tedy nejsou podstatné, a jsou tedy shromažďovány nad rámec právního titulu dle čl. 6 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2016/679.

Z výše uvedeného je zřejmé, že účastník řízení nedodržel základní zásadu minimalizace údajů stanovenou v čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2016/679, když shromažďoval a následně uchovával telefonní čísla a e-mailové adresy svých dárců.

K výroku II. tohoto příkazu správní orgán konstatuje, že podle zásady zpracování osobních údajů uvedené v čl. 5 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2016/679 musí být osobní údaje uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektu údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány; osobní údaje lze uložit po dobu delší, pokud se zpracovávají výhradně pro účely archivace ve veřejném zájmu, pro účely vědeckého či historického významu nebo pro statistické účely podle čl. 89 odst. 1, a to za předpokladu provedení příslušných technických nebo organizačních opatření požadovaných tímto nařízením s cílem zaručit práva a svobody subjektu údajů („omezení uložení“).

Ze shromážděné dokumentace je zřejmé, že účastník řízení uchovává osobní údaje v případě členů pět let od ukončení členství, v případě čekatelů na členství pět let od rozhodnutí o jejich přijetí/nepřijetí za člena, a v případě zájemců o členství pět let od rozhodnutí o jejich přijetí/nepřijetí za čekatele, a v případě dárců po dobu 2 let od uplynutí lhůty pro daňovou evidenci dle daňových předpisů. V případě skupiny členové je pětiletá lhůta od ukončení členství přiměřená, a to s ohledem na skutečnost, že příjem každého politického subjektu je mj. tvořen členskými příspěvky, a každý politický subjekt musí vést účetnictví. Podle ust. § 31 odst. 2 písm. b) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, platí, že účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh a přehledy je povinnost uchovat po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají. Naproti tomu v případě skupin čekatelů na členství a zájemců o členství je od okamžiku rozhodnutí o jejich nepřijetí uchovávání osobních údajů nadbytečné, a není důvod pro jejich zpracování. Co se týče skupiny subjektů údajů dárci, účastník řízení nadbytečně prodloužil dobu uchovávání údajů o 2 roky, když dle ust. § 148 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, končí lhůta pro vyměření daně nejpozději 10 let od jejího počátku, kterým je podání řádného daňového přiznání.

Správní orgán tak má za prokázané, že účastník řízení s ohledem na výše popsané svým jednáním porušil povinnost obsaženou v základní zásadě stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2016/679, neboť uchovával osobní údaje odmítnutých čekatelů na členství, odmítnutých zájemců o členství a dárců po dobu delší než nezbytně nutnou pro účely, pro které jsou zpracovávány.

Podle § 5 zákona č. 250/2016 Sb. je přestupkem škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.

Podle § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější. Správní orgán tak musel

v rámci aplikace tzv. absorpční zásady posoudit, který přestupek spáchaný účastníkem řízení je nejzávažnější. Dospěl přitom k závěru, že se jedná o přestupek podle § 62 odst. 1 písm. e) zákona č. 110/2019 Sb., kterého se účastník řízení dopustil porušením zásady omezení uložení, neboť předmětným porušením byl dotčen vyšší počet subjektů údajů (konkrétně skupiny čekatelé na členství, zájemci o členství a dárci). Za porušení základní zásady dle čl. 83 odst. 5 nařízení (EU) 2016/679 lze uložit správní pokutu až do výše 20 000 000 eur, jedná-li se o podnik, až do výše 4 % z celkového ročního obrátu celosvětově za předchozí finanční rok, podle toho, která hodnota je vyšší.

Podle čl. 83 odst. 2 nařízení (EU) 2016/679 se při rozhodování o uložení sankce a její výši přihlédne zejména k povaze, závažnosti a délce trvání porušení, k povaze, rozsahu a účelu dotčeného zpracování, k počtu dotčených subjektů údajů a míře škody, která jim byla způsobena, a k dalším okolnostem porušení stanoveným v tomto článku.

Při stanovení sankce tak správní orgán přihlédl, jako k okolnosti zvyšující závažnost jednání, zejména k tomu, že protiprávním jednáním byl dotčen vyšší počet subjektů údajů. Přitěžující okolností je též skutečnost, že jednáním účastníka řízení bylo porušeno více povinností stanovených mu nařízením (EU) 2016/679. Dále však správní orgán při rozhodování o uložení sankce a její výši, jako k okolnosti snižující závažnost jednání, přihlédl k tomu, že účastník řízení během kontroly spolupracoval a učinil kroky k nápravě protiprávního stavu. Po souhrnném zhodnocení všech okolností byla pokuta uložena při samé dolní hranici sazby, kterou nařízení (EU) 2016/679 stanoví a která, jak je výše uvedeno, činí 20 000 000 eur.

Správní orgán považuje ve smyslu § 150 odst. 1 správního řádu skutkové zjištění za dostatečné a na základě výše uvedeného považuje za prokázané, že účastník řízení porušil svým jednáním povinnosti stanovené v čl. 5 odst. 1 písm. c), a písm. e), tedy povinnost zpracovávat osobní údaje přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány, a dále povinnost ukládat osobní údaje ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu ne delší, než je nezbytné pro účely, pro které jsou zpracovávány, a proto rozhodl podle § 150 odst. 1 správního řádu ve věci příkazem.

Poučení: V souladu s § 150 odst. 3 správního řádu lze u Úřadu pro ochranu osobních údajů podat proti tomuto příkazu ve lhůtě 8 dnů ode dne jeho doručení odpor, kterým se příkaz ruší a řízení pokračuje.

Příkaz je doručen dnem převzetí stejnopisu, nejpozději však desátým dnem od jeho uložení na poště. V případě doručování do datové schránky je příkaz doručen okamžikem přihlášení oprávněné osoby do datové schránky, nejpozději však desátý den ode dne dodání příkazu do datové schránky.

Praha 10. prosince 2019

otisk
úředního
razítka

Mgr. Martina Šnajderová, DiS.
pověřená řízením přestupkové agendy